

Тема 16. Педагогічні основи планування.

План.

1. Педагогічні основи планування.
2. Сучасні підходи до планування освітньо-виховної роботи в дошкільному навчальному закладі.

Самостійна робота:

Ознайомитись на практиці з річним планом ЗДО та дати йому аналіз.

Ключові поняття: план, педагогічний процес, особистісно-орієнтований процес, принципи педагогічного процесу.

Література:

1. Дошкільна педагогіка. За ред.. Ядешко, Сохіна, ст.. 316
2. Л. Білецька, О. Грунтюк. Плануємо життєдіяльність дітей за Базовою програмою. // Вихователь-методист дошкільного закладу № 11/2009, стр. 4.
3. Лист МОН № 1/9-455 від 03.07.09 року «Планування роботи в дошкільних навчальних закладах».

*Кожна дитина частково геній,
а кожен геній якоюсь мірою дитина.
Артур Шопенгауер*

1. Поняття педагогічного процесу.

На сучасному етапі розвитку суспільства держава визнає пріоритетну роль дошкільної освіти, яка спрямована на всебічний розвиток дитини, формування моральних норм, набуття нею життєвого соціального досвіду. Відповідно до Закону України «Про дошкільну освіту», вона (освіта) є обов'язковою первинною складовою системи безперервної освіти. Даний документ визначає мінімально достатній та необхідний дитині 6 р.ж. рівень життєвої компетентності, що забезпечує її нормальне функціонування в навколишньому середовищі.

Концептуально новим в освітньо-виховній роботі з дітьми є особистісно-орієнтований підхід педагога до них, який проявляється в умінні:

- ✓ Створити сприятливу психологічну атмосферу.
- ✓ Встановити доброзичливе емоційне спілкування з людьми.
- ✓ Прихильно ставитися до дитини, щоб вона відчула любов, турботу і захищеність.
- ✓ Встановлювати контакти, співробітництво з дітьми як з рівними партнерами.
- ✓ Бачити можливості і здібності дитини.
- ✓ Створювати ситуації, де вона могла б проявити свій інтелект.
- ✓ Забезпечувати різноманітну діяльність, враховуючи їх інтереси.

Особистісно-орієнтований підхід однаковою мірою орієнтований на вихователя і на дитину, на їхні особливості і нахили.

Дитину треба вчити усвідомлювати свої прагнення, бажання, прогнозувати результати своїх вчинків, узгоджувати цілі власної поведінки із засобами їх досягнення.

Лише той виховний процес є правильно організованим, який створює зону найближчого розвитку, стимулює до активної життєдіяльності, пробуджує психологічну готовність дитини приводити в рух цілий ряд внутрішніх процесів розвитку.

Педагогічний процес розглядається в педагогіці як цілеспрямована, змістовно насичена і організаційно оформлена взаємодія дорослих і дітей.

Він являє визначену систему, компонентами якої є:

- | | | |
|---|---|------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none">➤ Зміст➤ Засоби➤ Форми➤ Методи | } | взаємодії вихователя і дітей |
|---|---|------------------------------|

Поняття «педагогічний процес» вживається в вузькому і широкому розумінні:

В широкому розумінні «педагогічний процес» - це сукупність всіх умов, засобів і методів, спрямованих на рішення однієї глобальної задачі. Наприклад: пед. процес спрямований на всебічний розвиток і виховання дітей дошкільного віку. Пед. процес в

широкому розумінні включає в себе і велику глобальну задачу і поєднання всіх компонентів впливу на особистість.

В вузькому розумінні «педагогічний процес» - об'єднання змісту навчання, його методів, засобів, форм організації на якійсь більш конкретній задачі.

Наприклад: пед. процес направлен на рішення задач морального виховання, чим більше вузький – виховання навичок культури поведінки, тощо.

Увага педагога концентрується на відборі методів, засобів, форм організації, які допоможуть вирішити дану задачу. Але реалізується ця задача на фоні інших задач виховання і розвитку особистості і одночасно з їх рішенням. Це відбувається тому що, педагогічний процес має в собі цілісність, загальність, єдність.

Принципи побудови педагогічного процесу в ЗДО:

- Врахування вікових можливостей дітей.
- Опора на інтереси дитини.
- Рішення освітньо - виховних задач в єдності.
- Врахування ведучої діяльності в дошкільному віці.
- Здійснення взаємодії вихователя з дітьми при керівній ролі дорослого.
- Створення природного середовища для розвитку творчої особистості.
- Стимулювання в педагогічному процесі вихователя і дітей до взаємної поваги і дотримання «Декларації прав дитини».

Таким чином спираючись на принципи побудови педагогічного процесу, вихователь планує освітньо - виховну роботу з дітьми дошкільного віку протягом дня.

Значення планування ОВР.

Перед педагогами ЗДО стоїть завдання – забезпечити всебічний розвиток і виховання дітей. Зміст цієї роботи відображений в існуючих програмах.

Виховання дітей здійснюється в іграх, на заняттях, в повсякденному житті. Змістовна ОВР може здійснюватися при умові правильного планування. План дає можливість бачити перспективу в педагогічній роботі, передбачити прийоми та методи ОВР. Складання плану є важливою частиною підготовки вихователя до роботи з дітьми.

Планування допомагає вихователю розподілити програмовий матеріал протягом дня, тижня, місяця. План визначає конкретні завдання, зміст, форми, методи і прийоми педагогічного впливу які витікають із загальних закономірностей виховання і розвитку дітей, надає цілеспрямованості й результативності діям дорослого.

Значення планування освітньо - виховної роботи.

- ✓ Планомірність, системність і перспективність виховної роботи.
- ✓ Послідовність вимог.
- ✓ Цілеспрямованість і результативність.
- ✓ Індивідуальний підхід до дітей.
- ✓ Забезпечення виконання програми виховання.
- ✓ Організований характер педагогічного процесу.
- ✓ Визначення керівної ролі дорослих у вихованні дітей.
- ✓ Створення умов для повноцінного виховання і навчання дітей.

Педагогічні основи планування.

Планування ОВР в ЗДО є обов'язковим і необхідним аргументом у навчанні та вихованні дітей. Це один із суттєвих видів діяльності педагогів: вихователя, методиста, завідувачої.

Планування - це завчасне визначення порядку послідовності виконання програми.

Планування спрямоване на організацію педагогічного процесу як єдиного цілого в ЗДО та в кожній групі. План визначає на конкретний відрізок часу конкретні задачі ОВР. В плані передбачається характер взаємозв'язку різноманітних засобів, форм та методів навчання та виховання в поєднанні з діяльністю дітей, яку організовує вихователь, з їхньою самостійною діяльністю, колективною, індивідуальною . . .

Таким чином, визначаються функції планування:

1 – організація педагогічного процесу як єдиного цілого є ведучою в плануванні.

2 – забезпечення руху та розвитку педагогічного процесу в часі – тобто ускладнення змісту, форм та методів роботи з дітьми, зміна структури педагогічного процесу в ході розвитку дітей та дитячого колектива в цілому в ході ОВР.

Планування ОВР є досягненням вітчизняної та радянської дошкільної педагогіки. Ще з середини ХІХ століття видатний педагог Водовозова Є.М. – розробила систему послідовно ускладнюючих спостережень за явищами природи та працею сільських працівників. Пошуки змісту і форм планування роботи з дітьми, визначення його основ продовжувалось всі роки становлення суспільного дошкільного виховання. Тихеева Є.І. – розробила план-програму, де були представлені основні напрямки роботи з дітьми. В зарубіжних системах виховання дошкільників минулого і сучасного заперечується можливість планування виховної роботи з маленькими дітьми.

Основна мета планування – забезпечити виконання програми виховання і навчання дітей в ДНЗ.

Планування освітньо – виховної роботи в ЗДО повинно відповідати певним вимогам:

- Планування сприяє забезпеченню всебічного і гармонійного розвитку дитини, сприяє вихованню моральних якостей особистості. – *забезпечується зв'язком зі життям суспільства, здійснюється під час ознайомлення з навколишнім: свята, події, праця дорослих*
- Планування має сприяти організації виховного процесу в кожній віковій групі в цілому з опорою на досягнуте і перспективою на найближче майбутнє. – *передбачає різні види дитячої діяльності, визначаються основні методи та прийоми організації та керівництво дітьми, колективні форми роботи, індивідуальні.*
- У плані необхідно передбачати поступове ускладнення змісту і методів виховання, форми організації діяльності дітей з урахуванням вже досягнутого. – *забезпечує системність педагогічної праці – встановлення зв'язку між окремими формами і видами її, між змістом занять з різних розділів програми, між заняттями та грою).*
- План може бути керівництвом до дії, якщо він реальний і конкретний. – *тобто ставити конкретні завдання з урахуванням рівня розвитку дітей, їх інтересів, виконання вимог програми.*

Щоб в плануванні не було помилок треба дотримуватися певних умов планування:

Умови правильного планування:

- Чітке знання змісту програми не тільки тієї вікової групи в якій працюєш, а й інших вікових груп.
- Знання методичних вказівок та завдань програми.
- Знання індивідуальних і вікових особливостей, необхідність враховувати психофізіологічний розвиток дітей кожної вікової групи, місцеві умови, добре орієнтуватися в методичній літературі.
- Знайомство з життям дітей в сім'ї.
- Тісний контакт в роботі обох вихователів групи.

Правильно скласти план - це вміння передбачити що треба зробити для поступового, послідовного розвитку кожного вихованця та всього дитячого колективу.